

EAA – Ekonomisk kalkyl för jordbrukssektorn

Preliminär utveckling 2012–2013

Economic Accounts for Agriculture – second estimates for 2013

I korta drag

Plus för animalieproduktionen och minus för växtodlingen i jordbrukets ekonomi 2013

Jordbrukssektorns totala produktionsvärde i löpande priser beräknas minska med 2 % år 2013 jämfört med år 2012. Värdet av vegetabilieproduktionen beräknas minska med 10 % medan värdet av animalieproduktionen beräknas öka med drygt 6 %. Kostnaderna för insatsvaror och tjänster förväntas ligga något under 2012 års nivå.

Den totala spannmålsskörden för 2013 uppskattas till cirka 5,0 miljoner ton, vilket är en minskning med drygt 1 % jämfört med 2012. Samtidigt förväntas priserna för spannmål sjunka kraftigt under skördeåret 2013/2014, vilket bidrar till det minskade värdet av vegetabilieproduktionen.

Totalskörden av raps och rybs 2013 beräknas ligga närmare 3 % högre än föregående år vilket främst är en följd av ökade odlingsarealer. Precis som för spannmål leder dock lägre priser till att värdet av produktionen minskar.

Det ökade värdet av animalieproduktionen förklaras främst av att värdet av mjölkproduktionen uppskattas öka med 8 %. Detta förklaras i sin tur av en beräknad uppgång i avräkningspriset på mjölk med drygt 8 % samtidigt som produktionen minskat något.

Slakten av nötkreatur beräknas öka något under år 2013 jämfört med år 2012 samtidigt som avräkningspriserna uppskattas sjunka med cirka 1 %. Slakten av svin beräknas vara i stort sett oförändrad och priserna har varit stigande.

Inför publiceringen av 2012 års beräkningar i oktober 2013 gjordes några revideringar av EAA som även påverkar tidigare år. Dessa berör främst animalieproduktionen och foderväxter (se avsnittet fakta om statistiken).

Ulf Svensson, 036 – 15 50 74
statistik@jordbruksverket.se

Statistiken har producerats av Statens Jordbruksverk, som ansvarar för officiell statistik inom området.

Preliminära beräkningar av inkomstutvecklingen 2012–2013

Värdet av jordbrukssektorns produktion av varor och tjänster till baspriser uppskattas minska med 2 % under 2013. Värdet av vegetabilieproduktionen förväntas minska med 10 % vilket till stor del är en följd av att priserna på spannmål och oljeväxter förväntas sjunka kraftigt mellan skördeåren 2012/2013 och 2013/2014.

Värdet av animalieproduktionen förväntas öka med drygt 6 %. Den främsta förklaringen är att mjölkproduktionen möter bättre avräkningspriser på marknaden vilket ökar dess värde med cirka 8 %. Även för grisproduktionen har prisen sett ljusare ut och värdet av produktionen förväntas öka med 6 %. Både produktionen av jordbrukstjänster och sekundära icke-jordbruksaktiviteter beräknas öka något i värde.

Kostnaderna för insatsvaror och tjänster beräknas ligga något under 2012 års nivå. De lägre spannmålspriserna verkar dämpande på kostnaderna för foder som produceras inom det egna företaget och det foder som omsätts inom jordbrukssektorn. Kostnaderna för köpfodermedel förväntas dock öka jämfört med föregående år.

Förädlingsvärdet netto, vilket motsvarar värdet av jordbrukssektorns produktion minus insatsförbrukning och kapitalförslitning, beräknas minska med 11 %. Driftsöverskott netto, som är det överskott som ska täcka kostnader för arrende, räntor, eget arbete och eget kapital, uppskattas minska med drygt 5 %. Ökade arrende- och räntekostnader gör att företagsinkomsten, som ska täcka kostnader för eget arbete och kapital, uppskattas minska med närmare 11 %.

Jordbruksverket har levererat denna preliminära beräkning över inkomstutvecklingen i Sverige till EU:s statistikmyndighet Eurostat. Beräkningen redovisas i tabell 1 som innehåller värden för år 2012 samt förändringar till år 2013 i volym, pris och värde uttryckt som index.

Eurostat kommer att redovisa medlemsstaternas preliminära beräkningar över utvecklingen av jordbrukets inkomster mellan åren 2012 och 2013. Indikator A, som beskriver förändringen i real faktorinkomst per årsarbete, är det mått som brukar användas vid jämförelse mellan medlemsländerna. Med antaganden om en fortsatt nedgång av den totala arbetsinsatsen (-4,7 %) och en prisökning för bruttonationalprodukten med knappt 1,4 %, kommer indikator A för Sverige att visa en nedgång med knappt 1 %. Denna beräkning är osäker, och kan komma att skilja sig avsevärt från det slutliga utfallet.

Innehåll

Tabeller	4
<hr/>	
Teckenförklaring	4
1. Produktionsvärde till baspris och kostnader i miljoner kr inom jordbrukssektorn år 2012 samt preliminär utveckling för åren 2012–2013, index 2012=100	4
Fakta om statistiken	5
<hr/>	
Detta omfattar statistiken	5
Definitioner och förklaringar	6
Så görs statistiken	6
Statistikens tillförlitlighet	7
Bra att veta	7
Annan statistik	7
Elektronisk publicering	7
In English	8
<hr/>	
Summary	8
List of tables	8
List of terms	8

Tabeller

Teckenförklaring

Explanation of symbols

–	Noll	Zero
0	Mindre än 0,5	Less than 0.5
0,0	Mindre än 0,05	Less than 0.05
..	Uppgift inte tillgänglig eller för osäker för att anges	Data not available
.	Uppgift kan inte förekomma	Not applicable
*	Preliminär uppgift	Provisional figure

1. Produktionsvärde till baspris och kostnader i miljoner kr inom jordbrukssektorn år 2012 samt preliminär utveckling för åren 2012–2013, index 2012=100

1. Agricultural output at basic prices, intermediate consumption and other costs in million SEK 2012 and a second estimate for 2013, index 2012=100

Kod	EAA	Värde 2012	Volym- index	Pris- index	Värde- index
01	Spannmål (inkl. utsäde)	8 411	97,2	77,2	75,0
02	Industrigrödor	1 862	101,0	85,5	86,4
03	Foderväxter	8 881	96,2	102,5	98,6
04	Köks- och plantskoleväxter	4 333	92,1	99,6	91,7
05	Potatis	1 822	99,7	107,0	106,7
06	Frukt och bär	827	95,0	108,9	103,4
09	Andra växter och vegetabiliska produkter	104	100,0	102,5	102,4
10	Vegetabilieproduktion (01 till 09)	26 241	96,4	93,1	89,8
11	Djur	11 318	102,1	101,6	103,7
12	Animaliska produkter	12 685	100,9	107,3	108,2
13	Animalieproduktion (11+12)	24 004	101,4	104,6	106,1
14	Produktion av jordbruksvaror (10+13)	50 244	98,8	98,7	97,6
15	Produktion av jordbrukstjänster	2 792	100,5	100,5	101,0
16	Jordbrukets produktion (14+15)	53 036	98,9	98,8	97,7
17	Sekundära icke-jordbruksaktiviteter	2 923	101,0	101,0	102,0
18	Jordbrukssektorns produktion (16+17)	55 959	99,0	98,9	98,0
19	Total insatsförbrukning	39 727	100,4	99,0	99,3
20	Förädlingsvärde brutto till baspris (18-19)	16 232	95,7	98,9	94,6
21	Kapitalförslitning	9 817	97,8	100,5	98,2
22	Förädlingsvärde netto till baspris (20-21)	6 415	92,4	96,3	89,0
23	Löner och kollektiva avgifter	2 996	.	.	100,3
25	Övriga produktionssubventioner	9 196	.	.	100,7
26	Faktorinkomst (22+25)	15 611	.	.	95,9
27	Driftsöverskott netto (22-23+25)	12 614	.	.	94,8
28	Arrende- och hyreskostnader	2 565	.	.	102,9
29	Räntekostnader	3 260	.	.	102,1
30	Ränteintäkter	659	.	.	100,9
31	Företagsinkomst netto (27-28-29+30)	7 448	.	.	89,3
40	Total arbetsinsats (1 000 årsverken)	54,1	.	.	95,3
	Prisförändring BNP	.	.	101,38	.

Fakta om statistiken

EAA (Economic Accounts for Agriculture) är ett system av statistiska beräkningar av värdet av jordbrukssektorns produktion och kostnader för denna produktion. Beräkningarna görs enligt regler som fastställts av EU:s statistikmyndighet Eurostat. Uppgifterna i EAA avser både värden och volymer (dvs. värden i fasta priser) på inkomstsidan och för vissa poster på utgiftssidan. Denna statistik regleras sedan 2004 av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 138/2004 av den 5 december 2003 om räkenskaper för jordbruket i gemenskapen. Medlemsländerna beräknar och översänder EAA till Eurostat enligt fastställd tidsplan.

EAA avser att belysa den ekonomiska utvecklingen inom den nationella jordbrukssektorn och används bl.a. som underlag för jordbrukspolitiska bedömningar av jordbrukssektorns förändringar. Tidigare gjordes i Sverige motsvarande beräkningar genom den s.k. sektorskalkylen.

Revideringar av 2012 års beräkningar

Inför publiceringen av 2012 års beräkningar i oktober 2013 gjordes några revideringar, vilket påverkade resultaten även för tidigare år. Revideringarna berodde både på ändrat statistikunderlag och felaktigheter i beräkningarna. Revideringarna påverkade i första hand värdet av jordbrukets produktion.

De revideringar som hade störst effekt var ändrade prisuppgifter för slakt av nötkreatur, svin samt får. I tidigare beräkningar har efterlikvider och leveranstillägg inte legat med i beräkningarna av produktionsvärdet från år 2008 och framåt. Under senare år har betydelsen av dessa ökat markant. Efterlikvider och leveranstillägg har nu förts in i beräkningarna igen, vilket gör att produktionsvärdena för nötkreatur, svin samt får och lamm höjts för åren 2008 till 2012.

För posten foderväxter har delar av beräkningsunderlaget ändrats. Bedömningen är att ändringarna ger en mer korrekt bild av den inbärgade skörden av vall. Revideringen har gjorts för åren 2002 till 2012. Effekten av denna ändring är en ökning av värdet av fodergrödorna men även en ökning av kostnaderna för foder.

Detta omfattar statistiken

EAA är ett räkenskapssystem för jordbruket som baseras på European System of Integrated Economic Accounts (ESA), ett redovisningssystem som följer FN:s rekommendationer för nationalräkenskaper.

EAA följer principen att all jordbruksproduktion skall ingå och avsikten med kalkylen är att beräkna värdet av all produktion och alla kostnader för denna produktion för att kunna upprätta en resultaträkning. För detta finns en förteckning över de produktionsgrenar och andra aktiviteter som anses vara karakteristiska för jordbruket och som därför skall ingå i beräkningarna, oavsett på vilken typ av företag produktionen sker. EAA är en kalkyl för jordbrukssektorn och innefattar därför inte jordbrukarhushållens intäkter från annan verksamhet, såsom skogsbruk eller anställning.

I EAA utgörs undersökningspopulationen av alla företag som bedriver växtodling på friland (inklusive trädgårdsodling) eller under glas, husdjursskötsel, uppfödning av hästar eller sällskapsdjur (dock ej för eget bruk), biodling, renskötsel, pälsdjursskötsel, uppfödning av vilt i hägn eller entreprenadtjänster åt andra jordbruksföretag. Utöver detta kan sådana verksamheter ingå som intäkts- eller kostnadmässigt ur statistiksynpunkt inte kan skiljas från jordbruksverksamheten. Sådana verksamheter benämns Sekundära ej särskiljbara icke-jordbruksaktiviteter. För Sverige ingår här väsentligen maskintjänster utanför sektorn, såsom snöröjning åt kommuner.

På vegetabilieområdet ska all produktion värdesättas, även skörd av sådana produkter som används som foder och som omsätts inom sektorn genom direkt försäljning till andra jordbruksföretag eller används på de jordbruk där de produceras. Samtidigt återkommer dessa produktionsdelar på kostnadssidan som kostnader för foder och påverkar därför inte nettoresultatet.

På animalieområdet gäller att produktionsvärdet för husdjuren nötkreatur, svin och får inte enbart utgörs av slaktintäkter. För dessa djurslag beräknas produktionsvärdet på olika sätt för stamdjur och omsättningsdjur. För stamdjur utgörs produktionsvärdet av de värden som djuren har när inträde till stamdjursbeståndet sker. Detta gäller för mjölkkor, am- och dikor, suggor, galtar samt tackor. För omsättningsdjur är produktionsvärdet detsamma som slaktintäkten och värdet av förändringen av djurbeståndet mellan årets början och slut.

I EAA redovisas produktionsvärden och kostnader både till producentpris och till baspris. EAA till baspris innefattar direktersättningar (subventioner), vilka inte innefattas i EAA till producentpris. Vidare uppdelas direktersättningar i produkt- respektive produktionsrelaterade direktersättningar. Produktionsrelaterade direktersättningar, såsom miljöstöd, redovisas under en särskild post.

Definitioner och förklaringar

De i EAA ingående resultatmått till baspriser framkommer på följande sätt:

- + Värdet av vegetabilieproduktionen
- + Värdet av animalieproduktionen
- + Intäkter från jordbrukstjänster
- + Intäkter från sekundära icke-jordbruksaktiviteter
- = *Totalt produktionsvärde*
- Kostnader för insatsvaror och tjänster
- = *Förädlingsvärde brutto till baspris*
- Kapitalförslitning
- = *Förädlingsvärde netto till baspris*
- + Övriga produktionssubventioner
- = *Faktorinkomst*
- Löner och kollektiva avgifter
- = *Driftsöverskott netto*
- Arrende- och hyreskostnader
- Nettoräntekostnader
- = *Företagsinkomst*

Utöver detta redovisar Eurostat vid inkomstanalyser följande tre s.k. inkomstindikatorer.

Indikator A: Index över real faktorinkomst per årsverke totalt.

Indikator B: Index över real företagsinkomst per oavlönat årsverke.

Indikator C: Real företagsinkomst.

Så görs statistiken

EAA bygger till största delen på sammanställningar och bearbetningar av redan befintligt statistikunderlag, såsom lantbruksregistret (LBR), skördeuppskattningar, prisstatistik, slaktstatistik och bokföringsuppgifter. Det primärmaterial som särskilt tas fram inom ramen för denna statistik är intäkter för trädgårdsnäringsen samt arrendekostnader och avskrivningskostnader för maskiner och redskap.

Statistikens tillförlitlighet

EAA:s intäktssida bygger på makrostatistik som i huvudsak bedöms ha god tillförlitlighet. På kostnadssidan finns tillförlitlig makrostatistik för endast ett fåtal poster, varför uppskattningar av de olika kostnadsslagen vanligen baseras på aggregerade bokföringsuppgifter från omkring 11 000 företag. I vissa fall görs även schablonmässiga antaganden. På grund av denna användning av ett flertal olika källor kan några statistiska osäkerhetsmått inte anges.

Statistiken avseende det senaste året baseras på en stor andel preliminära uppgifter och prognoser, särskilt på kostnadssidan, vilket innebär att den har en hög grad av osäkerhet.

Bra att veta

Annan statistik

Denna statistik kan i första hand jämföras med motsvarande statistik för övriga EU-länder som publiceras av Eurostat.

Elektronisk publicering

Detta Statistiska meddelande finns kostnadsfritt åtkomligt på Jordbruksverkets webbplats <http://www.jordbruksverket.se> under Ta del av statistiken samt på SCB:s webbplats <http://www.scb.se> under Jord- och skogsbruk, fiske.

Mer information om statistiken och dess kvalitet ges i en särskild [Beskrivning av statistiken](#).

In English

Summary

If you would like to download the publication in PDF format, then please click on the link "Första sidan – I korta drag" above, then click on the link "Hela publikationen (PDF)".

The value of agricultural output is expected to decrease by 2 % in 2013 compared with 2012. Crop output is expected to decrease by 10 %, while animal output is expected to increase by 6 %.

The total harvest of cereals is estimated to be about 5.0 million metric tonnes in 2013. This is almost the same level as 2012. The output prices of cereals are expected to decrease substantially in the harvest year 2013/2014 compared with 2012/2013.

The total harvest of rape and turnip rape is estimated to increase by 3 % in 2013 compared with 2012, mainly due to an increase in the cultivated area. As for cereals, the prices for the crop year 2012/13 are expected to decrease substantially.

The slaughtering of cattle is expected to increase slightly during 2013. At the same time prices are expected to decrease about 1 %. The slaughtering of pigs is expected to decrease by 1 % and the prices are expected to increase.

The quantity of milk delivered to wholesalers is expected to decrease a little bit in 2013. The output price of milk, though, is expected to increase about 8 % in 2013 and this is the main reason for the increase in the value of animal output.

The value of the output of the agricultural industry at basic prices is expected to decrease by 2 % in 2013 compared with 2012. At the same time, the value of the total intermediate consumption is estimated to be a little bit lower than in 2012.

The factor income is calculated as the sum of production value and subsidies less the expenses of intermediate consumption and fixed capital consumption. The factor income is expected to decrease by 4 % in 2013 and the net operating surplus is expected to decrease by 5 %.

List of tables

Explanation of symbols	4
1. Agricultural output at basic prices, intermediate consumption and other costs in million SEK 2012 and a second estimate for 2013, index 2012=100	4

List of terms

Andra/Annan	Other
Animalieproduktion	Animal output
Animaliska produkter	Animal products
Arbetsinsats	Labour input
Arrende	Rent
Baspris	Basic price

Blommor och växter	Flowers and plants
BNP	GDP
Brutto	Gross
Bränslen och drivmedel	Fuels and propellants
Byggnader	Buildings
Djur	Animals
Djurfoder	Animal feed
Driftsöverskott	Operating surplus/Mixed income
Elektricitet	Electricity
Energi	Energy
Faktorinkomst	Factor income
Fjäderfä	Poultry
Foderväxter	Forage plants
Frukt och bär	Fruits
Får och getter	Sheep and goats
Färska	Fresh
Företagsinkomst	Entrepreneurial income
Förädlingsvärde	Value added
Handelsgödsel	Fertilisers and soil improvers
Havre	Oats
Hyseskostnader	Real estate rental charges
Hästar	Equines
Industrigrödor	Industrial crops
Icke-jordbruksaktiviteter	Non-agricultural activities
Insatsförbrukning	Intermediate consumption
Jordbruk	Agriculture
Jordbruksproduktion	Agricultural output
Jordbrukssektorn	Agricultural 'industry'
Jordbrukstjänster	Agricultural services
Jordbruksvaror	Agricultural goods
Kapitalförslitning	Fixed capital consumption
Kollektiva avgifter	Social security charges
Korn	Barley
Köksväxter	Vegetables
Löner	Compensation of employees
Maskiner och utrustning	Machinery and equipment
Mjök	Milk
Netto	Net
Nötkreatur	Cattle

Oljevaxter	Oil seeds
Plantskolevaxter	Horticultural products
Potatis	Potatoes
Prisförändring	Change in price
Produkter	Products
Produktion	Production/Output
Produktionssubventioner	Subsidies on production
Proteingrödor	Protein crops
Råg	Rye
Ränteintäkter	Interest received
Räntekostnader	Interest paid
Sekundära	Secondary
Socketbetor	Sugar beet
Spannmål	Cereals
Svin	Pigs
Underhåll	Maintenance
Utsäde	Seeds
Vegetabilieproduktion	Crop output
Vegetabiliska produkter	Crop products
Vete	Wheat
Veterinärkostnader	Veterinary costs
Växter	Plants
Växtskyddsmedel	Plant protection products and pesticides
Årsverken	Annual working unit
Ägg	Eggs
Övriga	Other